

אורות השבת

גליון מס' **1044**

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
וירא

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

והיה מחניך קדוש

אִיזָה שָׁרָה אֲשֶׁתָּךְ וַיֹּאמֶר הֲנֵה כְּאִהֶל (בראשית יח, ט)

יודעים היו מלאכי השרת ששרה אמנו היתה, אלא להודיע שצנועה היתה... אמר רבי יוסי כדי לשגר לה כוס של ברכה (רש"י מדברי הגמ' בבא מציעא פז, א)

ומכאן דרשו רבותינו במדרש: בשכר זאת שהיתה שרה 'באוהלי' ושמרה על צניעותה, זכתה להתבשר על לידתו של יצחק (עיי' כלי יקר שם). ויש להתבונן נוראות, הרי צדקוּתה של שרה אמנו ע"ה היתה מופלגת עד שאמרו רבותינו ששרה מתה בלא חטא, דהיינו שבמשך כל ימי חייה עלי אדמות לא נמצא רבב במעשיה. זאת ועוד, שהתפללה בכל כוחה לזכות בפרי בטן עד שאמרה לאברהם קח נא את הגר שפחתי 'אולי איבנה ממנה', והעירו גדולי המוסר וכי איזה בנין ימצא לה בלידת בן לשפחתה! ופירושו ששרה אמנו חששה שמא אין היא מתפללת בשברון לב הראוי לקיבול תפילות, ועל כן ביקשה לראות את שפחתה יולדת בן לאברהם כדי לשבור את ליבה... ועם כל זה לא זכתה לפרי בטן אלא בעבור מידת צניעותה, והדברים מדהימים ומדברים בעד עצמם.

וכזאת מצינו אצל רחל אמנו ע"ה אשר זכתה שיצא ממנה שאול המלך בזכות מידת הצניעות, כמבואר בגמ' (מגילה יג, ב): 'אמר רב חמא מאי דכתיב לא יגרע מצדיק עינו (איוב לו, ז), בשכר צניעות שהיה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול. ובשכר צניעות שהיה בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר', עיי"ש. וגם הלום מצינו אצל תמר שזכתה שיצא ממנה מלכים בזכות מידת הצניעות, כמבואר בגמ' (שם י, ב): שלא הכיר בה יהודה חמיה, משום שהיתה מכסה פניה אפילו בביתה עם בעלה כמו שהיתה עושה שרה. ואכן כשם ששרה היתה אם כל ישראל ויצאו ממנה כמה מלכים ונביאים וחכמים וחסידים לאין חקר ומספר, כך גם תמר יצאו ממנה כל מלכי בית דוד וממנה יצא משיח ישראל, עכת"ד הגמ' שם. וכן מצינו ברות המואביה, שעל ידי הצניעות שראה בה בועז, אמר בודאי זו היא ראויה למלכות (ספר מעלות המידות).

ושוב מצאנו הבטחה זו מפורשת בזוהר הק' (פ'י נשוא), וזה תרגומו: לפיכך אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, שצריכה האשה לכסות עצמה בזווית ביתה. ואם תעשה כן, מה כתוב: 'בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך' – מה זית בין בחורף בין בקיץ אינו משליך העלים שלו ותמיד נמצא בו חשיבות על שאר אילנות, כך בניה יעלו בחשיבות על שאר בני העולם. ולא עוד אלא שבעלה מתברך בכל הברכות שלמעלה וברכות שלמטה, בעושר בנינים ובני בנינים. וזה שאמר 'ינה כי כן יבורך גבר ירא ה'... יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך וראה בנינים לבניך שלום על ישראל', עיי"כ תרגומו. והן הם דברי המדרש (תנחומא במדבר, ג): כל אשה שהיא מצנעת עצמה, אפילו בת ישראל ראויה היא שתינשא לכהן גדול ותעמיד כהנים גדולים, שנאמר (תהלים מה, יז) 'כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה', עיי"ש.

ואכן גמרא ערוכה היא (יומא מז, א): תנו רבנן, שבעה בנינים היו לה לקמחית, וכולם שמשו בכהונה גדולה. נכנסו חכמים אצלה ואמרו לה, אמרי לנו מה מעשים טובים יש בידך. אמרה להם שבעה מעולם לא ראו קורות ביתי את שעורות ראשי. אמרו לה חכמים, כל קמח שנטחן יוצא קמח, אבל קמחך יצא סולת נקי. וקראו עליה את הפסוק 'כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה' (תהלים מה, יז).

אך כגודל השכר כך גודל העונש והתביעה ממי שפורצת את גדרי הצניעות. ודי אם נזכיר בזה את דבריו הנוראים של רבינו יונה (אגרת התשובה נח), שעתידיה אשה לתת את הדין על כל הסתכלות אסורה שיכשלו בה אחרים, נמצא שעונשם של אלפים ורבות העוברים ושבים אשר נכשלו בעבורה – יחול גם על ראשה!

וכה הם דבריו הנוראים של הרב פלא יועץ (ערך עריות): 'באיסורין של פריצות הנשים

דבר העורך

תשפ"ד ביאת המשיח

רבי מאיר יהודה שפירא האדמו"ר מבוקוואסק זיע"א כתב לפני כ-110 שנה בספרו 'אור למאיר' (פרשת בא) בשנת תשפ"ד יתגלה אורו של משיח. ולכל בני ישראל היה אור במושבתם 'במשבת"ס" עולה תשפ"ד (784). וכן מספר 'דיו"ד' עולה 'י"ד' (14). ובי פעמים 'י"ד' עולה 'כ"ח' (14x2=28). ו'כ"ח' פעמים 'כ"ח' עולה תשפ"ד (28x28=784). גם 'מל"ך ישראל קי"ם" עם התיבות עולה תשפ"ד (784). הגאון רבי יעקב מליסא בעל 'נתיבות המשפט' זיע"א כתב לפני כ-200 שנה, דברי נבואה מבהילים לימים שלנו: "באחרית הימים ישראל תשלוט על אומה אחת (הפלסטינים), והם יתהפכו על ישראל ויצרו להם מאד, ולולא שזה סמוך וקרוב מאד לביאת משיח צדקינו, היו יכולים ישראל לתבוע בים של צרות ח"ו". הגר"צ קוק שליט"א הסביר שהכוונה ששנת תשפ"ד מסוגלת לביאת הגאולה. במהרה בימינו אמן.

בברכת לבת לילך ואברהם

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא באר שבע

לוח זמנים שבועי

שבת קודש	יום ד'	יום ה'	יום ו'	יום ג'	יום ב'	יום א'	לוח הזמנים
שבת קודש	כז מרחשון (11.11.23)	כח מרחשון (11.12.23)	כ"ט מרחשון (12.1.23)	י"ג כסליו (12.11.23)	יד כסליו (12.12.23)	ט"ו כסליו (13.1.23)	מדיק לבאר-שבע
4:56	4:55	4:54	4:53	4:52	4:51	4:50	עלות השחר
5:03	5:02	5:01	5:00	4:59	4:58	4:57	זמן טלית ותפילין
6:07	6:06	6:05	6:05	6:04	6:03	6:02	זריחה - הג' החמה
8:10	8:10	8:09	8:09	8:08	8:08	8:07	סיו"ק"ש לדעת מג"א
8:43	8:42	8:42	8:41	8:41	8:40	8:40	סיו"ק"ש להנחיא והג"א
9:36	9:36	9:36	9:35	9:35	9:35	9:34	סיו"ק"ש בריסת ק"ש
11:25	11:25	11:25	11:25	11:25	11:25	11:24	חצות יום וזילה
11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	טמאה גדולה
15:52	15:53	15:54	15:55	15:55	15:56	15:56	סוף המנוחה
16:47	16:47	16:48	16:49	16:49	16:50	16:51	סקיעה
17:00	17:00	17:01	17:02	17:03	17:03	17:04	צאת הכוכבים

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: וירא
הפטרה: ואשה אחת
כניסת השבת: 16:33
יציאת השבת: 17:23
רבנו תם: 17:59

אורות הפרשה

אור מעל האדם

וישא עיניו וירא, והנה שלושה אנשים ניצבים עליו, וירא וירץ לקראתם' (יה, ב). מבאר ה'קדושת לוי' רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א סימן יש בידו של צדיק להבחין בין טוב לרע: בהסתכלו בפני אדם, אם הוא רואה אור עליון שורה עליו, הרי שאותו אדם נושא חן בעיני ה' ואם לאו, סימן רע הוא לו לאותו אדם. וזה שאמר הכתוב **וישא עיניו וירא' ראה בהם משהו אלוקי, ולכן מיד יורץ לקראתם'.**

הגילוי גילה

וישא עיניו וירא, והנה שלושה אנשים ניצבים עליו, וירא וירץ לקראתם' (יה, ב). אומר הרבי מה הקשר בין התגלות השכינה לביאת המלאכים, אלא שעם ההתגלות של יורא אליו, כאשר הקב"ה התגלה אליו בגילוי העצמי של מידת החסד, השפיע עליו גילוי זה שתהיה אצלו מידת החסד בהתעוררות גלויה, והוא הצטער מאוד שלא באו אורחים. לכן מיד לאחר הגילוי של יורא אליו שלח לו ה' את המלאכים.

ראייה פסולה

וישא עיניו וירא, והנה שלושה אנשים ניצבים עליו, וירא וירץ לקראתם' (יה, ב). מבאר רבי זאב דב סלוביצי'ק זיע"א וירא' וירא' שתי פעמים, והוא לפי מה שכתב הרמב"ם במורה נבוכים, שהמעשה כאן היה במראה הנבואה וגם במציאות. וזהו וירא' וירא' הוא ראה במראה הנבואה וראה במציאות.

טובה למתן

וישא עיניו וירא, והנה שלושה אנשים ניצבים עליו, וירא וירץ לקראתם' (יה, ב). מבאר רבי יהושע טרונק מקוטנה זיע"א ניצבים עליו ממעל לו. כי יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, עושה העני עם בעל הבית. אם כן, הם ניצבים עליו, כי קיבל מהם טובה גדולה יותר.

שלושה פרטים במילה

וישא עיניו וירא, והנה שלושה אנשים ניצבים עליו, וירא וירץ לקראתם' (יה, ב). מבאר רבי חיאל מאיר מאוסטרובצה זיע"א שלושה אנשים' כתב רש"י אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם. שלושת המלאכים האלה שורשם משלושת הפרטים במצוות מילה חיתון, פריעה ומציצה. פריעה היא גילוי הטוב וממנה בא המלאך שבישר את הולדת יצחק. חיתון העורלה הוא הסרת הרע, והמלאך שבא להפוך את סדום שורשו במצווה זו. ומציצה היא הסרת הסכנה והריפוי, ומשם שורשו של המלאך שבא לרפא את אברהם ולהציל את לוט.

זה לעומת זה

ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום' (יה, טו). מבאר ה'פריחי אהרן' רק משקמו ללכת ולעזוב את אברהם, שנהנו אצלו ממידת הכנסת אורחים גדולה כל כך, ושאברהם עמד ושירתם בחיותו חולה כי אז וישקיפו על פני סדום' אז הזדקר לגד עיניהם בחריפות יתרה ההיפך מאברהם רשתם ואכזריותם של אנשי סדום.

ראה את הסוף

'ארדה נא ואראה' (יה, כא). אומר הרבי הרי"צ כתב רש"י לסוף מעשיהם. אמנם אנשי סדום חטאו במעשייהם הרעים, אך הקב"ה הסתכל ביוסף מעשיהם' אם יתחרטו ויחזרו בתשובה או שיעמדו ברשעם.

כשהדבר נגע בפנט

ויגש אברהם' (יה, כג). אומר הרבי כתב רש"י לדבר קשות, ולפיס ולתפילה. מידתו של אברהם היא אהבה וחסד. כיצד ייתכן שאברהם ידבר קשות, אלא שכאשר מזדמן לאדם עניין הנוגע להצלת נפשות, בגשמיות או ברוחניות, עליו לעסוק בזה בכל כוחו, ובכל האמצעים האפשריים, גם אם זה הפך טבעו.

נאלצו להסתתר

'אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר' (יה, כד). מבאר ה'שושנת אברהם' במקום אחר לא ייתכן שיהיו בעיר חמישים צדיקים ושאברהם לא יידע עליהם. אבל בסדום, אפילו היו בה צדיקים, הלא היו נאלצים להסתתר מפני רדיפות הרשעים, ולכן אמר אברהם "אולי יש".

רעים בעצם מהותם

'ואנשי סדום רעים וחטאים' (ג, יג). אומר הרבי הרי"צ אנשי סדום היו רעים בגופם, חטאים בממונם, וגם רעים אלו לאלו. בדוגמת האנשים שגם עם זרים מתנהגים בדרך קשה, וגם לבני ביתם הם מצירים ומעיקים, הנינם מייסורי הוולת, ומצטערים בהצלחת חבריהם בעושר או בבנים. כך יש לראות את הרוע של אנשי סדום הוא כרוע של אותם אנשים, שהם רעים בעצם מהותם ומעצם טבעם.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות הכשרות

נטלות חלק בראש, והן תוסרנה ביסורין ועונשים קשים ומרים בגיהנום וצעקה ואין מושיע לה, היות שהן גורמות לכל הנוקם שמגרות יצר הרע באנשים על ידי שהולכות בין האנשים ומדברות עמהם דברים יתרים. ואפילו אם נלחם האיש עם יצרו וניצול מעבירה והרהור עבירה, האשה הזאת תישא את עוונה. ואם גרמה ליכשל בה בהרהורי עבירה אוי לה ואוי לנפשה, ה' יצילנו, עכ"ל.

וגם באנשים אשר מאפשרים לנשותיהם לפרוץ את גדר הצניעות, לא חסך הזוהר הקי' (פרי נשוא) את שבת לשונו, וזה תוכן דבריו (לפי פירוש הסולם): אמר רבי חזקיה, קללה ועונש תבוא על אותו אדם העוזב את אשתו שתראה משערות ראשה לחוץ, וזה אחד מענייני הצניעות שבבית. ואשה המוציאה משערות ראשה לחוץ להתייפות בו, גורמת עניות לבית וגורמת שבניה לא יהיו חשובים בדור, וגורמת דבר אחר (דהיינו צרעת ונגעים) שישרה בבית... ע"ש.

וכמים צוננים על נפש עיפה הם בזה דברי החפץ חיים (גדר עולם פרק א): מכל זה ממילא נבין גדולת העוון של אשה שמרגלת עצמה בזה החטא – לילך בשוק לעיני הבריות בשערותיה המגולות, כי היא מחלטת עצמה לעבירה זו, ואמרו חז"ל (מדרש שוחר טוב, תהלים מזמור א) כל המחליט עצמו לעבירה, אין לו מחילה עולמים!

וידוע עד כמה עמד מרן 'מאור ישראל' צוק"ל כצוק איתן על משמר הצניעות, הן בדרשותיו והן באגרותיו במענה לשאלות רבות שהופנו אליו בעניינים אלו מכל קצווי תבל, ובכולם לא חסך את שבת לשונו תוך ציטוט ממקורות רבים אודות חומר פריצת גדר הצניעות שהם אביזרייהו דעריות ממש. גם המעיין במגוון חיבוריו, ימצא פסקים רבים העוסקים בעניינים אלו, כגון איסור תערובת נשים וגברים במחולות ואולמי שמחות וכי ועל כולנה הוראתו המפורסמת לאסור בתכלית חבישת פאה נוכרית לנשים, בניגוד לדעתם של פוסקים רבים ומפורסמים בני זמננו. ודומה שבעניינים אלו נטה יותר לדון ביכוחה דאיסורא' בניגוד לפסיקתו הכללית אשר אופיינה בדרך כלל ביכוחה דהיתרא'.

בשנת תשמ"ג בשלהי כהונתו בתפקיד הראשון לציון והרה"ר לישראל הוזמן לועידת 'בני עקיבא', שם נשא את המשא המרכזי. את עיקר דבריו הקדיש לחומר האיסור של תערובת בנים ובנות, ואחרי שהרחיב בנושא זה תוך כדי ציטוט ממקורות רבים, פנה בקריאה נרגשת לראשי הארגון שלא לקיים שיעורים ופעילויות בתערובת. ואכן דבריו עשו רושם רב וידוע על סניפים רבים ברחבי הארץ שנענו לקריאתו והפסיקו ממנהגם הפסול. והוא שאמרו בגמ' (ברכות ו, ב) 'כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין, שנאמר סוף דבר הכל נשמע את האלוהים ירא'.

ומעשה נורא שמעתי מפי מחותני הראשון לציון הגר"י יוסף שליט"א, וזה תוכן הדברים: לפני כעשרים שנה ביקר בבית מרן צ"ל גביר גדול ומפורסם מדרום אמריקה, ולאחר שקיבלו מרן בחביבות והמטיר עליו שפע של ברכות, שטח בפניו את מצוקתו של אחד מבתי החינוך לבנות בירושלים הזקוק בדחיפות למבנה הולם עלותו מסתכמת בסכום עתק של כחמישה מיליון דולר. לתדהמת הנוכחים הסכים הגביר על אתר לשאת בכל עלות הבניה, אך תנאי אחד היה בפיו – שמרן יואיל בטובו לסדר חופה לבתו האמורה להתקיים בברזיל. ואמנם בקשה זו היתה קשה מאוד על מרן אשר כידוע המעיט באותה תקופה את נסיעותיו למרחקים עקב מצב בריאותו, אך לנוכח המטרה הנכספת לבניית המבנה הסכים מרן להיענות לבקשתו (לא לפני שהעניק לו את סטירת החיבה המפורסמת לקיים מה שטאמר יסטירת זקנים בניין). והנה אחרי נסיעה ארוכה קשה ומתישה בליווי בנו הגר"י יוסף שליט"א ומנוחה קצרה, שמו פעמיהם לעבר המטרה אשר לשמה הגיעו עד הלום. אך כשנכנס מרן לאולם השמחות המפואר, נתקף בזעזוע קשה לנוכח פריצות המלבושים ששררה במקום, ופנה מיד לחזור על עקבותיו תוך שהוא מפטיר לכל הסובבים שאינו מוכן לערוך חופה במקום זה. כל ההפצרות של פמלייתו לא הועילו, ומרן שלו. גם תחנוני אבי הכלה והצעתו כי יסדירו שביל המוקף מחיצות לאורך האולם עד למקום החופה באופן שמרן לא יכשל ח"ו במראות אסורים, לא הועילו. לבסוף נטל אחד מראשי הקהל יוזמה מקורית ורכש מקניון סמוך מגוון רחב של פרטי לבוש מכל הבא ליד לכיסוי המחשופים האסורים, ורק אחר כך הסכים מרן לערוך את החופה כדת משה וישראל... והדברים מדהימים ומדברים בעד עצמם, שכן מי יוכל לתאר אפילו בדמיונו כמה תעצומות נפש נדרשים לאדם כדי לעמוד בנחישות במצבים מעין אלו, תוך כדי ויתור על הון עתק המיועד לבניית מוסד חינוכי למאות בנות אשר בודאי ירבה צניעות וקדושה בישראל לאין שיעור ואין ערוך. אך כאשר מדובר במרן צ"ל אשר ההלכה בצרפה היתה נר לרגליו ולא זו ממנה כמלוא נימה, מסתבר שנפרצים גם גבולות הדמיון!

מבשרת לבת אלון ומבוקר
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

דבר רבני הקהילות

הרה"ג עוזיאל אדרי שליט"א
 רב המרכז הרפואי "סורוקה"
 וק"ק "שבטי ישראל" שכ' יא' באר שבע

ממונו של אדם שאינו גזול יכול להצילו

וישלח את לוט מתוך ההפיכה' (יט, כט). מבאר רבי יצחק הכהן הוברמן הצדיק מרעננה זיע"א בשם כ"ק מרן האדמו"ר ה'בית ישראל' מגור זיע"א, שדקדק למה הוצרך אברהם אבינו ע"ה לשלוח במיוחד את המלאך רפאל להצלת לוט, והרי במקום להטריח מלאך היה יכול לשלוח את עבדיו עם סוסים אבירים דוהרים במהירות לסדום, ולהודיע ללוט שימלט על נפשו ויציל את בני ביתו. ותירץ שאילו היה אברהם אבינו ע"ה עושה כך לא היה יוצא כל העניין של לוט ובנותיו במערה, ולא היו יוצאים הנשמות הקדושות של דוד המלך ע"ה מלכי בית דוד ומשחי צדקינו, כאומרים ז"ל **במסכת בבא קמא** (לח, ב), אמר הקב"ה שתי פרידות טובות יש לי להוציאם מעמון ומואב רות המואביה ונעמה העמונית. כי הקליפות לא רצו לשחר את הנשמות רק באופן מגונה כזה של לוט אב עם בנותיו, כי לא חשבו שעל ידי זה יצמחו אלו הצדיקים, וכמו שהיה באמת שנדחו כל נשמות אלו מהקדושה לעולם חוץ מרות המואביה ונעמה העמונית, כי לאחר זמן נאסרו עמון ומואב מלבוא בקהל ה' לער' לם, שנאמר 'לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם' (דברים כג, ד). כי עמון ומואב הם חלק מהקליפה. והמלאך רפאל התחכם על הקליפה כדי שימלט לוט עם בנותיו למערה להוציא בדרך בקלתן שני ניצוצות קדושות אלו רות המואביה ונעמה העמונית, שאז הם נפרדו מהקליפות ונתדבקו בשרשם בקדושה. **ויש עוד לומר על פי זה על הפסוק** 'ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום' (יח, טז). פירש רש"י כל השקפה שבמקרא לרעה, חוץ מ'השקיפה ממעון קדשך' על נותני מעשרות שהיא לטובה שגדול כוח מתנות עניים שהופך מדת הרוגו לרחמים. צריך להבין מה ענין "מתנות עניים" לכאן להפיכת סדום. ותירץ שבאמת צריך להבין הלא אמרו רז"ל **במדרש רבה** (ויקרא פי"א, ד). אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה. ואם כן למה אנשי סדום נענשו הם וממונם. אלא ההסבר דכתיב 'הנה זה היה עוון סדום, ויד עני ואביון לא החזיקה' (יחזקאל טז, מט). כל רכושם של סדום לא היה שלהם, כי הכל בא לידם בגזל, וממילא מידת הדין לא הייתה יכולה לפגוע בממונן תחילה, כי ממונם לא היה שלהם. ולא היה יכול להצילם. וכן גם יש לפרש על הפסוק **'וישאר אך נח'** (ז, כג). תיבת "אך" באה ללמדנו "מיעוט", על "ממונו" של נח שהתמעט, שהפסיד נח את ממונו ובה הקב"ה כיפר לו בממונו והציל את גופו. והקשו המפרשים אם כן למה דור המבול נמחו המה ורכושם. ותירצו דכתיב 'כי מלאה הארץ חמס' (ו, יג), נמצא שרכושם היה גזול בידם ולא היה שייך לכפר על הגזלן בממונו הגזול בידו. ועל פי זה יובן למה לוט ניצל גופו מהפיכת סדום על ידי איבוד ממונו, כי ממונו של לוט לא היה גזול בידו אלא היה רכושו שלו, וכן גם חייך כך את בני ביתו, כאומרים ז"ל **במסכת סנהדרין** (קט, ב). על פסוק 'הכצעקתה' (יח, כא). צעקת ריבה בתו של לוט, בכל יום כשהיתה יוצאת לשאוב מים היתה מוציאה בכדה אוכל ונותנת לעני. אנשי סדום בדקו מהיכן העני חי והענישו אותה שמרחוה בדבש ושמו אותה בקן של צרעות על הגג והצרעות הרגוה, ולתה צעקתה לפני כיסא הכבוד. על כן לוט נתכפר לו באיבוד רכושו והוא ובנותיו ניצלו מהפיכת סדום. והנה דכתיב **'בחמלת ה' עליו'** (יט, טז). הקב"ה חמל "עליו" ולא על "רכושו" שנתכפר לו באיבוד ממונו. ועל כן היה ההכרח לשלוח את המלאך רפאל להצילו. כי אילו היה אברהם שולח את עבדיו עם סוסים אבירים לסדום, היה לוט מתחזק להציל את ממונו, ואז לא היה האפשרות שמידת הדין תפגע בממונו וינצלו הנפשות.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
 מורנו המרא דאתרא
 הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

מהלכות נשיאות כפיים - ב'

ש - כהן המחלל שבת בפרהסיא אבל נזהר באיסורי שבת אחרים כגון הבערה וכו' האם יש להקל בו לענין נשיאות כפיים?

ת - כהן המחלל שבת בפרהסיא אבל נזהר באיסורי שבת אחרים כגון הבערה וכו', נראה שאין לדונו כמומר לעבודה זרה, ואפשר שלדברי הכל יש להקל בו לענין נשיאות כפיים.

ש - כהן שנשא אחת מהנשים האסורות עליו משום כהן האם יש למנעו מלישא כפיו ולקרוא בתורה ראשון?

ת - כהן שנשא אחת מהנשים האסורות עליו, כגון גרושה זונה וחללה או חלוצה, לא ישא כפיו, ואין נוהגים בו קדושה אפילו לקרות בתורה ראשון. ומיהו נראה שלשאר עליות התורה אפשר להעלותו. ואפילו גירשה או מתה פסול, עד שידור הנאה על דעת רבים מהנשים שהוא אסור בהן. וי"א שבאשה שהוא נכשל בה, אין די בזה שידור הנאת חיתון אלא צריך שידור עצמו ממנה מכל הנאות שבעולם.

ש - ומה הדין בזה כשלא נשאה בחו"ק כדמו"י אלא בא עליה דרך זנות כגון שידוע שהוא מתגורר עמה בבית אחד?

ת - אמנם מלשון הכתוב אשה גרושה זונה וחללה "לא יקחו", משמע שלא נאסרו אלא בדרך קידושין, וכן מדוייק לכאורה מלשון השו"ע שכתב כהן "שנשא" גרושה וכו'. מכל מקום יש מגדולי הפוסקים שהורו, דהוא הדין כשלא עליה בדרך זנות, ואפשר דאסור אפילו מהתורה. אלא שבדרך זנות אינו נפסל אא"כ בא עליה כמה פעמים כגון שידוע שהוא מתגורר עמה בבית אחד, אבל כל שבא עליה פעם אחת בדרך אקראי אינו נפסל. משא"כ כשנשא אחת מאלו הנשים אפילו פעם אחת, הרי זה נפסל לאלתר.

ש - כהן שנטמא למת או שידוע שאינו נזהר מלעבור על פני קברות של ישראל האם יש למנעו מלישא כפיו ולקרוא בתורה ראשון?

ת - כהן שנטמא למת שאינו משבעת מתי מצוה או אפילו כשידוע שאינו נזהר מליכנס לבית קברות של ישראל, פסול מן הדוכן ומכל מעלות הכהונה. מיהו כל שקיבל עליו שלא יטמא עוד למתים, הרי זה מותר לעלות מיד לדוכן וגם לקרוא בתורה ראשון, וא"צ שידור כן על דעת רבים.

ש - רופא כהן שנצרך לכרות איברים או להיכנס לביה"ח כשיש שם מתים האם נפסל בזה מלעלות לדוכן ושאר מעלות הכהונה?

ת - כהן שהוא מומחה יותר מאחרים, מותר לו לעשות הכל כדי להציל את החולה כולל ניתוחים וכריתת איברים המטמאים וגם ליכנס לביה"ח אף שיש שם נפטרים, ופשוט שאינו נפסל בזה מלישא כפיו או לקרוא בתורה ראשון.

ש - כהן ששתה יין או שאר משקין משכרים האם מותר לעלות לדוכן.

ת - כהן ששתה יותר מרביעית יין אע"פ שהוא מזוג ואפילו שתאו בכמה פעמים, לא ישא את כפיו עד שישיר יינו מעליו, והיינו עד שיפוג יינו ע"י הליכה או שינה. ואם שתה שאר משקין המשכרים, אף שמעיקר הדין אינו נפסל אא"כ שתה מהם הרבה עד שנשתכר, מכל מקום הורו האחרונים שאפילו ב"שתווי" שאינו יכול לדבר עם המלך, לא ישא כפיו. ועכ"פ כבר פטש המנהג שהכהנים אינם שותים כלל משקה המשכר לפני עלייתם לדוכן, וכן ראוי לכל הכהנים להקפיד בזה משום דמנהג ישראל דין.

רבנות בהיסח הדעת

חלפו חמש השנים שבהן התחייב רבי יואל סירקיש (הב"ח, בעל 'בית חדש') מקראקה לפרנס על שולחנו את חתנו, רבי דוד סג"ל (הט"ז, בעל 'טורי זהב'). עתה היה על רבי דוד למצוא לו מקור לפרנסתו ולפרנסת בני ביתו.

יום אחד שמע כי לפני כמה חודשים נפטר רבה של העיירה אמסטיבבה. זו הייתה עיירה קטנה, על גבול פולין ורוסיה הלבנה, והרב הנפטר היה רבי מאיר, אביו של הש"ך. השמועה אמרה, שראשי הקהילה מצפים ממועמדים ראויים להציע את מועמדותם לרבנות העיירה.

החיפושים למשרת הרב כבר נמשכו כמה חודשים, אבל רבי דוד שמע על כך לראשונה זה עתה. בינתיים כבר הספיקו כמה וכמה רבנים להציע את מועמדותם לתפקיד. על-פי הנוהג, הזמן כל מועמד לשאת לפני תושבי העיירה דרשה, שבה היה עליו להוכיח את כוחו בפלפול ובסברא. תושבי אמסטיבבה ביקשו לשמוע כמה וכמה מועמדים, כדי שיוכלו לבחור מביניהם את הטוב ביותר.

העיירה הרחוקה והקטנה קסמה לרבי דוד והוא החליט להציג את מועמדותו לתפקיד. הוא נפרד ממשפחתו ויצא לדרך הארוכה - כשלוש-מאות קילומטרים. לאחר תלאות רבות הגיע לאמסטיבבה ופנה תחילה אל בית הכנסת המקומי. שם פגש אחד מהגבאים, שעסק באותה שעה בסידור בית-הכנסת.

"לפני מי עליי להציג את מועמדותי לרבנות העיירה?", פנה רבי דוד אל הגבאי בתמימות.

הגבאי נתן בו מבט תמה: "להציג מועמדות?! הלאו כבר נבחר רב חדש, והיום, לפני שקיעת החמה, יערך טקס ההכתרה!".

רוחו של רבי דוד נפלה בקרבו, אולם עד מהרה התאושש. "שמא יש בעיירתכם משרה אחרת פנויה שאותה אוכל למלא?", שאל.

הבית בו הגבאי בחיך של רחמים. "כן, אנו זקוקים לשמש בבית-הכנסת".

ברבמקום הסכים רבי דוד לקבל עליו את משרת השמש. "לפחות מעתה אתפרנס מיגיע כפיי", התנחם בליבו. למחרת שיגר רבי דוד איגרת למשפחתו, והזמינה לבוא בעקבותיו לאמסטיבבה.

כשהגיעו בני המשפחה לאמסטיבבה, התבייש רבי דוד לספר שמשרת הרב כבר תפוסה ושהחליט לקבל עליו את תפקיד השמש. הוא ציפה להזדמנות מתאימה ובינתיים הובילם אל הבית הקטן והעלוב שהועמד לרשותו כשמש בית-הכנסת.

עיניה של הרעיה, שהייתה רגילה לבית הנאה של הוריה בקראקה הגדולה, חשכו. היא בלעה את אכזבתה בהכנעה. "אם זה הבית שתושבי אמסטיבבה ראו לנכון

הרבנות והמועצה הדתית
מחלקת המקוואות

מקוואות לנשים הפתוחים בזמן חרום

מקוואה א'

רח' אחד העם 17 (כיכר בר אילן) | טלפון: 077-5446012

מקוואה יא'

רח' דוד צבי פנקס 3 (רחבת שטרית) | טלפון: 08-6421054

מקוואה נווה זאב

רח' מי מרום 3 | טלפון: 08-6816246

מקוואה חצרים

רח' מבצע משה 2 | טלפון: 08-6420855

מקוואה רמות

רח' המדע 40 | טלפון: 08-6486770

מקוואה רמות (חדש)

רח' מיכאל הנגבי 8 | טלפון: 08-6711644

מקוואה כלניות

רח' ד"ר ג'ין קלוס פישמן 55 | טלפון: 08-6673808

המקוואות הנ"ל פתוחים מהשקיעה עד 21:00

מומלץ להתקשר לפני ההגעה

במקרה חרום בלבד
ניתן להתקשר למס': 054-7218919

מקוואות לגברים הפתוחים בזמן חרום

מקוואה א'

רח' אחד העם 17 (כיכר בר אילן)

שעות: ימים א - ה 8:00 - 4:45

יום שישי 8:00 - 4:45 | 15:00 - 11:00

מקוואה רמות

רח' המדע 40

שעות: ימים א - ה 9:00 - 4:45

יום שישי 9:00 - 4:45 | 15:00 - 11:00

בהרכת ולב יצקב ולקט ולאן ואין אחריה

ובתקווה לימים באוץ ואווי

יהושע (שוקי) דמרי

מונה המועצה הדתית

שבת שלום!

להעמיד לרשות רבם, אתרגל גם לכך..."

בהגיע יום שבת-קודש הלכה האישה אל בית-הכנסת, ובטבעיות גמורה פנתה לתפוס את מקומה המכובד ב'מזרח'. עד מהרה ניגשו אליה כמה מתפללות ותבעו ממנה בתקיפות לקום ממקומה ולפנותו לרבנית העיירה.

רעייתו של רבי דוד נשארה מבולבלת ונבוכה. הדברים לא התיישבו בדעתה, אך באין ברירה קמה ממקומה ופנתה לשבת במקום אחר.

רק כאשר הגיעה לביתה, שבורה ומבווישת, נודע לה לעומק אכזבתה כי בעלה איננו רב העיירה, אלא בסך הכול שמש בית-הכנסת. ימים קשים עברו עליה, אולם אט-אט למדה לכבוש את רגשותיה ולהסתגל למצב החדש.

עברו שבועות וחודשים מאז נתמנה הרב החדש לאמסטיבבה. בינתיים החל טיבו של רבי דוד להתגלות ברבים. יותר ויותר אנשים התודעו ללמדנותו העצומה, לשקדנותו הרבה ולמידותיו הנאצלות. בעקבות זאת החלו התלחשויות על התפקיד הבלתי-מכובד שהוא ממלא בעיירה.

לא רחק היום והדברים הגיעו אף לידעיתו של הרב. הוא שלח לקרוא אליו את שמש בית הכנסת והחל לגלגל עמו שיחה בדברי תורה. בתוך זמן קצר נוכח, כי האברך הצעיר שלפניו, שמש בית-הכנסת, הוא גאון אדיר בתורה!

בלא להתמהמה זימן אליו הרב את פרנסי העיירה והודיע להם כי אין הוא מוכן עוד לשמש רב העיירה, כל עוד נמצא במקום אדם העולה עליו עשרת מונים בתורה. בתחילה ניסו הפרנסים לשכנע את רבם להישאר בתפקידו, בעיקר מפני כבודו, אבל כשנוכחו כי הוא נחוש בדעתו, חדלו.

כעבור ימים אחדים התפרסר הרב רשמית מתפקידו. בדיוק באותו זמן הוצע לו לכהן כרב בעיירה הסמוכה, רואש, והוא נסע לשם למלא את התפקיד החדש. רבי דוד הוכתר בטקס מפואר ומרשים לרבה של אמסטיבבה.

רבי דוד לא נשאר באמסטיבבה לאורך ימים. כעבור כמה שנים הוצעו לו משרות נכבדות יותר. בין השאר שימש כרב בקהילות אוסטראה ולבוב. אולם שנים רבות לאחר מכן עוד התרפק תושבי אמסטיבבה על זיכרונות הימים היפים, שבהם זכו להסתופף תחת שרביט הנהגתו של בעל ה'טורי זהב' הנודע, שברבנותו זכו כמעט בהיסח-הדעת.

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל

בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה

בת סימיו ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

